

Հաստատված է
ՔՐԵԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԵՎ ՔՐԵԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ
 ամբիոնի 31.08.2020թ. նիստում (արձ. թիվ 1)
 Ամբիոնի պետի ժ/պ _____ Հ.Խաչատրյան
 31.08.2020թ.

**ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ
 ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ**

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Կրիմինալոգիա 1
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	Իրավագիտություն, անվճար ուսուցում
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	Իրավագիտություն
ԱՍԲԻՈՆ	Քրեական իրավունքի և քրեաբանության ամբիոն E-mail: qreakan@mail.ru
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ	Հ.Խաչատրյան, E-mail: vahagnano@rambler.ru
ՈՒՍՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՍՅԱԿ	3-րդ կուրս, 5-րդ կիսամյակ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ	բակալավր

ԿՐԵՂԻՏՆԵՐ	2 (երկու)
ԴԱՍԱԺԱՍԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ ԵՎ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՁԵՎԵՐԸ	«Կրիմինալոգիա 1» դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 60 ժամ, որից 16 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ սեմինար պարապմունք, 28 ժամ ինքնուրույն աշխատանք: Ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված ժամերին սովորողը կատարում է գրականության ընթերցում և մշակում, վերլուծական, հետազոտական աշխատանք, դասախոսի հանձնարարությամբ կարող է գրել ռեֆերատներ և էսսեներ, պատրաստվում է հաջորդ դասին: Կիսամյակի ավարտին դասընթացն ավարտվում է ընթացիկ ստուգմամբ:
ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ	Դասընթացը կառուցվում է «ՀՀ քրեական իրավունք» դասընթացի իմացության վրա:
ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	Դասընթացի շրջանակներում ուսումնասիրվում են կրիմինալոգիայի հասկացությունը, առարկան, մեթոդաբանությունը, կրիմինալոգիայի հիմնական տեսությունները, հանցավորության վերաբերյալ ուսմունքը, հանցագործությունների կանխարգելման և վիկտիմոլոգիական պրոֆիլակտիկայի հիմնահարցերը:

<p>ՆՊԱՏԱԿ</p> <p>ԽՆԴԻՐ/ՆԵՐ</p>	<p>Դասընթացի նպատակն է սովորողներին հաղորդել գիտելիքներ և ձևավորել կարողություններ հանցավորության կրիմինալոգիական բնութագրի, պատճառների ու պայմանների, հանցավորության կանխարգելմանն ուղղված միջոցառումների, օբյեկտների և սուբյեկտների, վիկտիմոլոգիայի և վիկտիմոլոգիական պրոֆիլակտիկայի վերաբերյալ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • ներկայացնել հանցավորության հասկացությունը և կրիմինալոգիական բնութագիրը, • ուսումնասիրել հանցանք կատարած անձանց բնութագրի առանձնահատկությունները • ուսումնասիրել և վերլուծել հանցավորության ծնող պատճառներն ու պայմանները, • ուսումնասիրել հանցավորության կանխարգելման հասկացությունը, տեսակները, օբյեկտները և սուբյեկտները, • ուսումնասիրել վիկտիմոլոգիան, վիկտիմությունը, վիկտիմ վարքագծին նպաստող հանգամանքները և վիկտիմոլոգիական կանխարգելման հնարավորությունները,
<p>ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ</p> <p><i>Կարողանա՝</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. սահմանել հանցավորության հասկացությունը, 2. վիճակագրական տվյալների հիման վրա ինքնուրույն վերլուծել հանցավորության վիճակը, մակարդակը, շարժը, կառուցվածքը, 3. Կանխատեսել հանցավորության ապագա վիճակը, 4. կազմել հանցանք կատարած անձի կրիմինալոգիական պատկերը, 5. դասակարգել հանցանք կատարած անձանց ըստ տարբեր չափանիշների, 6. վերլուծել հանցավորության ծնող պատճառներն ու պայմանները, հանցավոր վարքագծին նպաստող այլ գործոնները, 7. վերհանել կոնկրետ հանցավոր վարքագծի վրա բացասաբար ազդող գործոնները, 8. սահմանել հանցավորության կանխարգելման հասկացությունը, տարբերակել կանխարգելման տեսակները, դասակարգել կանխարգելման սուբյեկտներին ըստ տարբեր չափանիշների, 9. սահմանել վիկտիմության հասկացությունը, դասակարգել վիկտիմ վարքագիծը, 10. սահմանել վիկտիմոլոգիական պրոֆիլակտիկայի հասկացությունը, նրա տեսակները:

<p>ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ</p>	
<p>Հիմնական</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ամբիոնի կողմից մշակված դասախոսություններ 2. Кудрявцев В.Н., Эминов В.Е. Криминология. - Москва,Юристь, 2007. 3. Малков В.Д. Криминология. - Москва,Юстициформ, 2008 4. Долгова А.И. Криминология, 3-е издание- Москва,Норма, 2008 5. Антонян Ю.М. Криминология, избранные лекции, Москва, Логос 2004 6. Жмуров Д.В. Криминология в схемах и таблицах (общая часть), Иркутск,

	2012
	7. Карпец И. И. Преступность: иллюзии и реальность. — М.: Российское право, 1992
Լրացուցիչ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кузнецов Н.Ф., Лунеев В.В. Криминология, учебник, 2-е издание, Москва 2005 2. Давыдов Я.В. Криминология: Конспект лекций. — М.: Приор-издат, 2006 3. Актуальные проблемы теории и практики борьбы с организованной преступностью в РФ. Мат. науч. практ. конф. М., 1994. 4. Гуров А.Л. Профессиональная преступность: прошлое и современность. М., 1990. 5. Шнайдер Г.И. Криминология/Пер. с нем. М., 1994.

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Ստուգարք (ստուգված, չստուգված)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ	<p>Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (ստուգված) առաջադիմություն:</p> <p>Սովորողների գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավարար» կամ «Ստուգված» կամ «Չստուգված»:</p> <p>Սովորողների գիտելիքները գնահատվում են հետևյալ չափանիշներով՝</p> <p>ա) «Գերազանց», եթե սովորողը խոր և հիմնավոր է յուրացրել ամբողջ ծրագրային նյութը, սպառիչ, հաջորդական, գրագետ ու տրամաբանորեն կառուցված է շարադրում այն, նյութը սերտորեն կապում է ուստիկանության ծառայության խնդիրների հետ, չի դժվարանում պատասխանել, երբ ձևափոխվում է առաջադրանքը, ազատորեն լուծում է խնդիրներն ու կատարում գործնական առաջադրանքները, ճիշտ է հիմնավորում ընդունած որոշումները, ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել և շարադրել նյութը՝ սխալներ թույլ չտալով:</p> <p>բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի ծրագրային նյութը, գրագետ է և ըստ էության շարադրում է այն, հարցին պատասխանելիս թույլ չի տալիս էական անճշտություններ, կարողանում է ճիշտ կիրառել տեսական դրույթները, գործնական առաջադրանքները կատարելիս տիրապետում է անհրաժեշտ ունակությունների ու հմտությունների:</p> <p>գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է միայն հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները, թույլ է տալիս անճշտություններ, ոչ ճիշտ ձևակերպումներ, խախտում է ուսումնական նյութի շարադրման հաջորդականությունը և դժվարանում է կատարել գործնական առաջադրանքները:</p> <p>դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի ծրագրային նյութի զգալի մասը, թույլ է տալիս էական սխալներ, չի կարողանում կատարել գործնական առաջադրանքներն ու լուծել խնդիրները:</p>
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	
	Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի սովորողին:

<p>Ներկայություն</p>	<p>Սովորողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկրնդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն աշխատանքների հանձնում: Սովորողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:</p>
<p>Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ</p>	<p>Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:</p>
<p>Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ</p>	<p>Ինքնուրույն աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում: Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում սովորողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:</p>

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՂՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

Թեմա 1 Կրիմինալոգիայի հասկացությունը, առարկան, մեթոդները, տեղը գիտությունների համակարգում (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Կրիմինալոգիայի հասկացությունը և առարկան 2. Կրիմինալոգիայի մեթոդները 3. Կրիմինալոգիայի տեղը մյուս գիտությունների համակարգում	Հարցեր 1-2-3– ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-2-3–սեմինար պարապմունք՝ անհատական հարցումների ձևով Հարցեր 1-2-3 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ տվյալ հարցերի վերաբերյալ ավելի խորը գիտելիքներ ձեռք բերելու համար:

Թեմա 2 Կրիմինալոգիայի, որպես գիտության, զարգացման պատմությունը (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Կրիմինալոգիայի որպես գիտության ծագումը և զարգացման նախնական փուլը, կրիմինալոգիայի զարգացման դասական ուղղությունը 2. Կրիմինալոգիայի զարգացման մարդաբանական (կենսաբանական) ուղղությունը 3. Կրիմինալոգիայի զարգացման սոցիոլոգիական ուղղությունը	Հարցեր 1-3 – ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-2-3–սեմինար պարապմունք՝ անհատական հարցումների ձևով Հարցեր 1-3 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ առավել խորությամբ ուսումնասիրելու համար կրիմինոլոգիական դպրոցները

Թեմա 3 Հանցավորություն (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Հանցավորության հասկացությունը, սոցիալական էությունը 2. Հանցավորության քանակական և որակական բնութագիրը 3. Հանցավորության լատենտայնության էությունը, դրա հետևանքները և պատճառները	Հարցեր 1-3 – ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-2-3–սեմինար պարապմունք՝ սովորողները բաժանվում են 4-5 հոգուց բաղկացած խմբերի և տրված քրեական վիճակագրության տվյալների հիման վրա իրականացնում են հանցավորության կրիմինոլոգիական վերլուծություն: Հարցեր 1-3 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը, քրեական վիճակագրությանը, իրականացնում են վերլուծական աշխատանքներ՝ հանցավորության վիճակի, մակարդակի, շարժի վերաբերյալ

<p align="center">Թեմա 4 Հանցանք կատարող անձինք (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)</p>	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Հանցագործի անձի հասկացությունը 2. Հանցագործի անձի կառուցվածքը 3. Հանցագործի անձի տիպաբանությունը	Հարցեր 1-3 – ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-2-3–սեմինար պարապմունք՝ սովորողները բաժանվում են 4-5 հոգուց բաղկացած խմբերի և տրված քրեական վիճակագրության տվյալների հիման վրա իրականացնում են կրիմինալոգիական վերլուծություն՝ հանցանք կատարած անձանց վերաբերյալ: Հարցեր 1-3 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը, քրեական վիճակագրությանը, իրականացնում են վերլուծական աշխատանքներ՝ հանցանք կատարած անձանց վերաբերյալ

<p align="center">Թեմա 5 Հանցավորության դետերմինացիա (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)</p>	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Հանցավորության դետերմինացիայի հասկացությունը 2. Հանցավորության պատճառների և պայմանների դասակարգումը 3. Հանցավոր վարքագծի մեխանիզմը	Հարցեր 1-3 – ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-2-3–սեմինար պարապմունք՝ անհատական հարցումների ձևով, կազմակերպել քննարկում հանցավորության դոմինանտ պատճառ և պայմանների վերաբերյալ Հարցեր 3-4– ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը, պատրաստում են զեկույցներ՝ նախապես տրված թեմաներով:

<p align="center">Թեմա 6 Հանցավորության կանխարգելում (4 ժամ դասախոսություն, 4 ժամ սեմինար պարապմունք)</p>	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Հանցավորության կանխարգելման հասկացությունը 2. Հանցավորության կանխարգելման տեսակները 3. Հանցավորության կանխարգելման օբյեկտները 4. Հանցավորության կանխարգելման սուբյեկտները	Հարցեր 1-4 – ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-4 – սեմինար պարապմունք: Սովորողները քննարկում են կանխարգելման առավել արդյունավետ միջոցներն ու հնարավորությունները: Հարցեր 1-4– ինքնուրույն աշխատանք, սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ դուրս գրելով խնդրահարույց հարցերը:

Թեմա 7 Վիկտիմոլոգիա (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<p>1. Վիկտիմոլոգիան, նրա առարկան, խնդիրները և հիմնական հասկացությունները</p> <p>2. Հանցագործությունների վիկտիմոլոգիական կանխարգելումը</p>	<p>Հարցեր 1-2 – ներկայացվում է դասախոսություն:</p> <p>Հարցեր 1-2 – սեմինար պարապմունք՝ սովորողների անհատական հարցումների ձևով:</p> <p>Հարցեր 1-2 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ տվյալ հարցերի վերաբերյալ ավելի խորը գիտելիքներ ձեռք բերելու համար:</p>

Հարցաշար

«Կրիմինալոգիա 1» առարկայի ընթացիկ ստուգման

1. Կրիմինալոգիայի հասկացությունը և առարկան
2. Կրիմինալոգիայի մեթոդները
3. Կրիմինալոգիայի տեղը մյուս գիտությունների համակարգում
4. Կրիմինալոգիայի որպես գիտության ծագումը և զարգացման նախական փուլը
5. Կրիմինալոգիայի զարգացման դասական ուղղությունը
6. Կրիմինալոգիայի զարգացման մարդաբանական (կենսաբանական) ուղղությունը
7. Կրիմինալոգիայի զարգացման սոցիոլոգիական ուղղությունը
8. Սոցիալական կազմալուծման տեսության
9. Անոմիայի տեսությունը
10. Մշակույթների հակադրության տեսություն
11. Ստիգմայի տեսություն
12. Հանցավորության հասկացությունը, սոցիալական էությունը
13. Հանցավորության քանակական բնութագիրը
14. Հանցավորության որակական բնութագիրը
15. Հանցավորության լատենտայնություն
16. Հանցագործի անձի հասկացությունը
17. Հանցագործի անձի կառուցվածքը
18. Հանցագործի անձի տիպաբանությունը
19. Հանցավորության պատճառների հասկացությունը / դետերմինացիա/
20. Հանցավորությանը նպաստող պայմանները
21. Հանցավոր վարքագծի հասկացությունը
22. Հանցավոր վարքագծի մեխանիզմ
23. Հանցավորության կանխարգելման հասկացությունը
24. Հանցավորության կանխարգելման տեսակները
25. Հանցավորության կանխարգելման օբյեկտները
26. Հանցավորության կանխարգելման սուբյեկտները
27. Վիկտիմոլոգիա
28. Հանցագործությունների վիկտիմոլոգիական կանխարգելում